

**ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติ
เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านแก้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น**

**The Effects of Group Counseling and Practiced Mindfulness
Development to Develop Honesty Primary 6 Students Bankerng
School, Ampore Banphai, Khon Kaen Province**

ณรงศ์ฤทธิ์ วงษ์สุดตา (Narongrit Wongsudta) *

สุวรี ศิวะแพทย์ (Suwaree Sivabaedya)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนด้วยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติ 2) เปรียบเทียบความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนที่เข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติกับนักเรียน กลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนบ้านแก้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 16 คน ทำการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบวัดความซื่อสัตย์สุจริต 2) โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการเจริญสติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ The Wilcoxon on Signed – Rank Test และ The Mann-Whitney U-Test

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติ มีคะแนนหลัง การทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การฝึกเจริญสติ ความซื่อสัตย์สุจริต

Keywords: Group Counseling, Practiced Mindfulness, Honesty

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์สุวรี ศิวะแพทย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

This research is quasi-experimental design. The objectives of this research were 1) to study the effect of development honesty of students by group counseling with mindfulness training, and 2) to compare honesty of students participate in group counseling with mindfulness training and control group. The sample of this research consisted of 16 students from grade 6 students during the second semester of the 2010 academic year at Bankerng school under the control of Office of Khon Kaen Primary education service Area 2. They were randomly divided into experimental group and control group; each group consisted of 8 students. The instrument consisted of 1) The Honesty Scale 2) The program of group with mindfulness training. The Wilcoxon Signed-Rank Test and The Mann-Whitney U-Test were used for data analysis.

The results were as follows:

1. The group that was participate in group counseling with mindfulness training the score of their honesty was higher honesty scores than before at the 0.5 level of significant.
2. The students who participated in group counseling with mindfulness training was significantly increased than the control group at .05 level of significant.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในส่วนของความมุ่งหมายและหลักการมาตรา 6 ซึ่งระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ต้องคำนึงถึงคุณภาพ และคุณธรรมไปพร้อมกัน ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่เด่นชัดอีกประการหนึ่งของสังคมไทย จากผลการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยกับประเทศอื่น ๆ 120 ประเทศ ในปี พ.ศ. 2545 ปรากฏว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 64 (วีรกร ตรีเศศ, 2545) ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และบ่งบอกถึงความเสื่อมโทรมทางด้านจริยธรรมความซื่อสัตย์สุจริต การพัฒนาคุณธรรมความซื่อสัตย์ถือเป็นคุณธรรม จริยธรรมหนึ่งที่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มาตรา 6 และมาตรา 7) เน้นและกล่าวถึง แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนว่า มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติและถึงพร้อมด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม

เป้าหมายปฏิรูปการศึกษากับ คุณธรรมพื้นฐานที่ควรปลูกฝัง แนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมความซื่อสัตย์นั้นทำได้หลายวิธี เช่น การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง การสอนโดยใช้หนังสือนิทานในเรื่องความซื่อสัตย์ การสอนโดยใช้หุ่นมือประกอบ นอกจากนี้หลักพุทธธรรมก็เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมความซื่อสัตย์ดังที่ คำพอง สมศรีสุข (2545) ได้กล่าวว่า การเจริญสติแบบเคลื่อนไหวของ หลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาจิตใจ ให้รู้ผิดชอบชั่วดี เพราะสติจะทำให้เกิดปัญญาไตร่ตรอง ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งเป็นครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก้ง ตำบลบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่ผู้วิจัยเป็นครูพระสอนศีลธรรมประจำโรงเรียนนี้ โดยใช้วิธีการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อขจัดปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมของบุคคล โดยช่วยให้บุคคลสามารถรักษารูปแบบการคิดและการแสดงออกอย่างมีเหตุผลได้ร่วมกับการเจริญสติ เพื่อจะช่วยพัฒนาจิตใจให้รู้ผิดชอบชั่วดีเพราะสติ จะทำให้

เกิดปัญหาไตร่ตรองหาเหตุผล เรียนรู้ว่า พฤติกรรมใด ถูก ผิด ดี ชั่ว ยอมรับว่าเป็นสิ่งถูก สมควรที่จะปฏิบัติ ตาม หากเด็กมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตก็จะทำให้ เขาเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ ของสังคม ถ้าเด็กวัยนี้ได้ ก้าวไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่สำคัญของประเทศก็จะส่งผลให้ ประเทศชาติพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาความซื่อสัตย์ สุจริต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความซื่อสัตย์สุจริต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติ

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึก เจริญสติ หมายถึง กระบวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มี สมาชิกกลุ่มประมาณ 4-8 คน เข้าร่วมกลุ่มการฝึกควบคุม ความคิด มีให้ฟังชาน โดยใช้การเจริญสติแบบเคลื่อนไหว ตามแนวของหลวงพ่อกุศล จิตตสุโข โดยวิธีทำความรู้สึก อย่างต่อเนื่องเป็นลูกโซ่กับการเคลื่อนไหวอิริยาบถต่าง ๆ ของร่างกาย นั่ง นอน ยืน เดิน หรือ ขณะที่ร่างกายไม่อยู่นิ่ง ต้องตามความคิด เช่น ยกมือ พลิกมือ คว่ำมือลงให้รู้สึก เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 15 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวม 900 นาที เป็นกิจกรรมที่จัดต่อเนื่องกัน 8 สัปดาห์ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่ม
2. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การที่นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ประกอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ความซื่อสัตย์ สุจริตต่อบุคคลอื่น ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ สุจริตต่อส่วนรวมสามารถวัดได้โดยแบบวัดความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาปรับปรุงแบบสอบวัดจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ของ สามารถ กลางบุญเรือง (2547)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตาม ลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บ รวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนบ้านแก้ง ตำบลบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต 2

2. ขั้นตอนการทดลอง

1) นำแบบวัดความซื่อสัตย์สุจริตไปเก็บ ข้อมูลก่อนการทดลอง (Pretest) กับนักเรียน ชั้นประถม ศึกษปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก้ง จังหวัดขอนแก่น ที่กำลัง ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 42 คน เพื่อใช้คัดเลือกนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้นักเรียนที่มี คะแนนจริยธรรมความซื่อสัตย์สุจริตต่ำ จำนวน 16 คน

2) ดำเนินการทดลองโดยการจัดกิจกรรม กลุ่ม เพื่อพัฒนาจริยธรรมความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน โดยใช้การให้คำปรึกษากลุ่มร่วมกับ การเจริญสติที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น จำนวน 15 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที เป็นกิจกรรม ที่จัดต่อเนื่องกัน 6 สัปดาห์

3) เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยนำแบบวัด ความซื่อสัตย์สุจริตไปเก็บข้อมูล หลังการทดลอง (Posttest) อีกครั้ง และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นต่อไปผู้วิจัยจะนำ ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ ประมวลผลด้วยเครื่อง คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

4) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความซื่อสัตย์ ก่อน การทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบ The Wilcoxon Signed Ranks Test

5) ทำการทดสอบความแตกต่างของ คะแนน จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยการทดสอบ The Mann-Whitney U-Test

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับ การฝึกเจริญสติ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมคกิบบิน (Mekibbin, 1989 อ้างถึงใน ทศนีย์ ตระกูลศุภชัย, 2547) ที่ศึกษา ผลการเข้ากลุ่มบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และ พฤติกรรมที่มีต่อการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน สำหรับเด็กที่ด้อยความสามารถ ในการปรับตัวในเรื่อง การเรียน การวางตัวในสังคม การไม่เห็นคุณค่าของ ตนเอง การทดลองมีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลอง มีความสามารถที่จะเรียน มีความจำ สามารถใช้ความคิดได้อย่างเหมาะสม มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ มีพฤติกรรมทางการเรียนรู้ดีขึ้น และ ปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคมได้ดีขึ้นและยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กนกศรี จาดเงิน (2543) ที่ศึกษาเปรียบเทียบ ผลการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติกับการให้คำปรึกษา แบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ ต่อภาวะซึมเศร้าของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลชลบุรี กลุ่มที่ได้รับการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ มีภาวะ ซึมเศร้าลดต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ในระยะติดตามผลเพียงอย่างเดียว และพบว่า ภาวะซึมเศร้าในระยะติดตามผลลดต่ำลงมากกว่า ระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สานนท์ อนันทานนท์ (2550) ที่ศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณา เหตุผลอารมณ์ และพฤติกรรมต่อการพัฒนาพฤติกรรม เชิงจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับ ระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมเชิง จริยธรรมทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .058 ที่ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากปัจจัยต่อไปนี้เป็น การให้คำปรึกษา กลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน ที่ช่วยให้นักเรียนได้มีความรู้ใหม่ ที่ทำให้มีการพัฒนาใน

ด้านการควบคุมตนเอง มีความระลึกได้ในสิ่งที่ตนกำลัง ทำอยู่นั้น โดยอาศัยกลุ่มในโรงเรียนบ้านแก้ง ที่สมาชิกกลุ่ม แต่ละคนมีบทบาทในการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันให้ ก้าวหน้าเติบโต รวมทั้งการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ผู้วิจัย นำมาใช้สำหรับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งนี้ เป็นทฤษฎี ที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาให้บุคคลมีความคิด มีจุดมุ่งหมาย มุ่งเน้นไปที่ปัญหา ซึ่งสมาชิกในกลุ่มบำบัด จะร่วมพิจารณากำหนดเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของการ บำบัด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ทำร้ายตัวเอง (Corey, 2001) ซึ่งการให้คำปรึกษากลุ่มในแต่ละครั้งผู้วิจัยจะเน้น ให้มีการฝึกเจริญสติแบบเคลื่อนไหวของหลวงพ่อกุศล จิตตสุโก คือ การสร้างจังหวะทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึก ผ่อนคลาย จิตใจสงบขึ้น มีสติยั้งคิด เกิดปัญหาในการ ตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริต

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติในกลุ่มทดลองมีคะแนน ความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการ ฝึกเจริญสติ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนความ ซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เมอร์ฟี (Murphy, 1995 อ้างถึงใน กิรณา วิโรภาสภรณ์, 2548) ทำการศึกษา เปรียบเทียบผลการฝึกสมาธิแบบ MM (Mindfulness Meditation) และการฝึกผ่อนคลายแบบโปรเกรสซีฟ (Progressive Relaxation Training) ที่มีต่อความโกรธและ ความก้าวร้าว จากการรายงานของผู้วิจัยพบว่าทั้ง 2 วิธี ลดความโกรธได้เล็กน้อยและแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกันในช่วงเวลา พบว่า การผ่อนคลายแบบโปรเกรสซีฟ จะทำให้ปฏิกิริยาที่มีต่อ ความเครียดลดลงอย่างมีนัยทางสถิติ การฝึกสมาธิแบบ MM ทำให้ความเชื่อมั่นของตนเองแตกต่างจากกลุ่มที่ฝึก การผ่อนคลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของ จิตติมา ณะศักดิ์ศิริ (2548) ที่ได้ศึกษา การเสริมสร้างคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กภาษาไทย ที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน 2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากเนื้อหาของกิจกรรมในแต่ละครั้งมีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความสอดคล้องต่อเนื่อง ทำให้สมาชิกกลุ่มมีแนวทางในการค้นหาข้อบกพร่องของตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอย่างเป็นรูปธรรม และจากการอภิปรายร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มมีแนวทางในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตนเองในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริตและการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง สมาชิกได้ปฏิบัติ และมีโอกาสได้เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิก ทำให้มีการรับรู้ว่าคุณค่าอื่นมีปัญหาคือคล้ายๆ กัน สมาชิกที่มีสภาพหรือสถานะที่ใกล้เคียงกัน จะช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านดี สามารถทราบได้จากการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก ซึ่งการวิจัยดังกล่าวข้างต้น

ได้แสดงถึงผลของการให้คำปรึกษากลุ่มและการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต จากการรายงานผลการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งได้พบว่า สมาชิกมีการกล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านดีของตนเอง สมาชิกได้แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ากลุ่ม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึกเจริญสติเป็นวิธีการที่สามารถพัฒนาความซื่อสัตย์ ช่วยให้นักเรียนโรงเรียนบ้านแก้งมีคุณลักษณะที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ให้คำปรึกษา และครู-อาจารย์ ควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการเจริญสติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการนำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการเจริญสติไปใช้
2. ไม่ควรใช้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการเจริญสติเพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต ในช่วงที่กลุ่มตัวอย่งมีกิจกรรมภาคสนามเนื่องจากอาจเกิดความอ่อนเพลีย และเมื่อยล้า ซึ่งเป็นอุปสรรคในการฝึกปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กนกศรี จาดเงิน. (2543). **เปรียบเทียบผลของ การฝึกสมาธิแบบอานาปานสติกับ การให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล และอารมณ์ ต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **รายงานการสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพเด็กไทย ด้านการควบคุมตนเองได้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- กิริณา วิโรภาสภรณ์. (2548). **ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมเพื่อเพิ่มแรงจูงใจภายในด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2547 มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- คำพอง สมศรีสุข. (2546). **การพัฒนาชีวิตตามหลักพุทธธรรม: ศึกษาการเจริญสติแบบเคลื่อนไหวของหลวงพ่อกุศล จิตตสุโข. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษาเพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย.**

ทัศนีย์ ตระกูลศุภชัย. (2547). ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมที่มีต่อ
การลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
การให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

วีรกร ตรีเศศ. อาหารสมอง. มติชนสุดสัปดาห์. 14-20 ม.ค. 2545; 22 (1117): 26.

สามารถ กลางบุญเรือง. (2547). การสร้างแบบวัดจริยธรรมความซื่อสัตย์สุจริต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5. รายงานการศึกษานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

सानนท์ อนันตานนท์. (2550). ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมต่อ
การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

Corey, G. 2001. *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy*. 6th ed.. Pacific Grove: Brooks.